

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

БЕЗПЛАТНО ПОСЛАЩАНИ: „Духовна култура“, списание за религия, изкуство и наука, и „Книжици за деца“.

АБОНАМЕНТЪ: I За България: 100 лева (платими на два месеца); II За чужбина (абонаментът е само годишен и въ предплата): 350 лева (за Турция 3 турски лири, а за Америка 2 долари). Всичко, което се отнася до „Църковенъ Вестникъ“ и притурките, да се

адресира до Редакцията (Синодална Палата); непомъстени ръкописи за седмичното издание не се повръщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Администрацията. Обявления, само предплатени, се печатат на последните страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалните обявления на църковните учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитъ; последните получаватъ 30% отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Обществена дисциплина и нейното значение. — Проф. Д-ръ Никола Г. Жабински.
2. Какво не виждатъ въ болшевишка Русия интуриститъ — Любенъ Казанджиевъ.
3. Всички да бдятъ. — Д. А. Бакърджиевъ.
4. Не съ кръвъ. — Свещ. Йорд. Светославовъ.
5. Лиризмътъ на псалмитъ. — Т. Розалиевъ.
6. Българската книга и Рилскиятъ манастиръ — Ан. Кавдански.
7. Художественъ отдѣлъ: — Знаешъ ли? — Хр. Борина. Мелодиитъ на слѣпеца. — Йорд. п. Илиевъ.
8. Културни прояви.
9. Сказки и събрания.
10. Бележки и отзиви.
11. Книги.
12. Изъ печата.
13. Официаленъ отдѣлъ.
14. Сждебна практика.
15. Седмиченъ прегледъ на събитията.
16. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
17. Обявления.

Обществената дисциплина и нейното значение.

Поколѣнията, които взеха непосредствено участие въ свѣтовната война, както и тѣзи, които ги следватъ, сж живи и страдащи свидетели на най-грандиозното и сжщевременно най-мжчително изгезание, каквото историята, многохилядогодишната политическа история на човѣчеството и на отдѣлните народи, познава!

Защото свѣтовната война, която се свърши презъ 1918 г., бѣше само първия, само кървавия етапъ отъ великото изпитание на народитъ, а вториятъ етапъ, който почва отъ 1918 година, и който, макаръ и безъ кръвопролития, все пакъ, е не по-малко мжчителенъ и неопредѣлено дълготраенъ, продължава и става сждносно решителенъ за неизбѣжната за нашето време а тернатива, дали даденъ народъ, членъ отъ всемирното общество на народитъ да бжде или да не бжде т. е. дали да пребжде, като има възможность да развива своитъ ценни индивидуални заложби, или пъкъ да служи за торъ на

своитъ съседи и безславно да изгезне отъ сцената на свѣтовната история!

Разбира се, разрешението на този въпросъ въ такъвъ или иначе смисълъ ще зависи отъ много условия. Ала главното условие, условието, отъ което, преди всичко, ще зависи бждецето на народа, се намира въ ржцетъ на самия народъ: въ зависимостъ отъ това, дали народнитъ водачи ще иматъ или нѣма да иматъ твърдата, желѣзната воля и свѣтлия творчески умъ, потрѣбни за солидно преустройство на водения отъ тѣхъ народъ и то по начинъ, който позволява възможна най-пълно сцепление и обединение на националните духовни сили около единъ главенъ и високъ идеалъ, този народъ или ще превъзмогне всички затруднения и ще потегли къмъ всестраненъ културенъ възходъ, или пъкъ ще изнемогне подъ натиска на държаворазрушителнитъ сили, които следъ войната все повече и повече се надигатъ и застрашаватъ да унищожатъ и държавата, и индивидитъ, които влизатъ въ ѳейния съставъ!

Дисциплина, народна дисциплина, обществена и индивидуална дисциплина — е о думата, която означава магическата сила, чудотворната сила, силата, отъ наличността или липсата на която зависи, дали една държава да процъвти или да пропадне! Защото държава, въ която обществената дисциплина постоянно се разслабва, както днесъ съ болка на сърдцето трѣбва да признаемъ, че стана въ България — такава държава се самоосжда на смъртъ, докато държава, въ която обществената дисциплина все повече и повече се затвърдява, такава държава непрестанно дава осезателни доказателства за в естраненъ културенъ възходъ и за държавно здравяване.

Споменаваме България, защото България е държава, въ която разслабването на обществената дисциплина взима максимални размѣри (доказателство — страшно опустошителнитъ размѣри на престѣпността) и настоящето сжществуване на която се дължи два ли не на щастливата случайность на едно недоразумение на разрушителнитъ тъмни сили; защото неминуемо и окончателно ще се разпадне българската държава, ако часъ по-скоро не се извикатъ и мобилизиратъ положително-творческите духовни сили, неизчерпаеми източници отъ каквито дремятъ въ богатата надарената душа на българския народъ, и ако часъ по-скоро не се взематъ бързи и подходни мѣрки за най-ефикасна борба срещу това разслабване на обществената дисциплина; разбира се, че въ случая трѣбва да се държи надлежна смѣтка за неопровержимия фактъ, че индивидуалистичните правни концепции, каквито сж

либерализмът и демократизмът, се намиратъ въ пълно и то исторически необходимо и политически желателно отстъпление и, че колективистичнитѣ правни схващания, каквито сж и болшевизмът, и фашизмът, и просвѣтениятъ съсловенъ аграризмъ, победоносно настѣпватъ и по силата на неотразимата историческа необходимостъ, бавно, но сигурно и вече дълбоко преобразуватъ и частното и публичното право!

Много български общественици, които, прѣко или косвено, много или малко, участвуватъ въ ръководството на българския народъ, подчиняватъ безогледно държавния интересъ подъ своя личенъ интересъ (вмѣсто да правятъ обратното), и по подобие на известни обитатели на пустинята, затварятъ очитѣ си и неискатъ (вследствие на обществено-морална тѣпота), или не могатъ (вследствие на умствена тѣпота!) да разбератъ, че рѣжатъ клона, на който сѣдятъ и, че загине ли цѣлото, не може да не загине и неговата съставна частъ, и, тъкмо поради това, пропусчатъ да тече златното време, време, което, употребено въ разумно организираны усилия на беленъ и богатъ, на ученъ и простъ, на управникъ и управляванъ, може да донесе на нещастния народъ спасение и благоденствие, а на спасаващитѣ го водачи — вѣчна слава, слава за изпълненъ дългъ къмъ народъ и човѣчество! . . .

Истинскитѣ народни водачи трѣбва да се проникнатъ отъ безупрѣчно върната мисль за крайната необходимостъ отъ обществена дисциплина, а още повече, че настоящитѣ неимовѣрни страдания на българския народъ се дължатъ предимно на очевийната липса на крайно нуждната обществена дисциплина и то липса повече у водачитѣ, отколкото у ръководенитѣ. Всѣки българинъ е длъженъ, съобразно съ своитѣ дарования и съ своето обществено положение, да допринесе за планомерното и постоянно произвеждане на онова върховно държавно благо, което се нарича обществена дисциплина.

Тука се подразбира и честното усилие на всѣки здравомислящъ българинъ да издига за народни водачи само онѣзи свои сънародници, които действително сж дали безспорни доказателства (демагогски обещания не струватъ нищо), че притежаватъ потребната за въпросния длъжностенъ постъ умствена подготовка и обществено морална здравина, защото това е единствениятъ легаленъ пжтъ, по който на първо време могатъ да се обезвреждатъ крайно пакостнитѣ последици отъ още господстващия у насъ индивидуализмъ, който, вследствие на това, че не е смекченъ отъ солидни политически традиции, прави възможно, щото като народни водачи да изпъкватъ не най-достоинитѣ синове на изтерзания народъ, които действително и могатъ, и искатъ да облекчатъ неговитѣ страдания и да го поведатъ къмъ спасителния възходъ, а напротивъ, обладателитѣ на демагогски способности, т. е. хора, които своето лично благополучие поставятъ надъ народното спасение и които съ насмѣшка поглеждатъ на всѣки умственъ и мораленъ капиталъ у своитѣ противници.

И ето защо, предъ видъ на исторически провѣрената истина, че участието на отдѣлния гражданинъ може да бжде отъ сждбоносно значение за характера на понататъшното историческо развитие на даденъ народъ, всѣки българинъ, който не дава дължимия строеженъ приносъ или нарушава обществената дисциплина, заслужава порицание отъ страна на народа.

Ала не само порицание, но и всеобщо презрение, и то толкова по-големо, колкото по-високостоящъ е неговиятъ адресантъ, заслужава всѣки общественникъ и всѣко длъжностно лице, което, вмѣсто да усилюва и да рациона-

лизира обществената дисциплина, бездействува. Общо народно презрение заслужава такъвъ човѣкъ, защото неговото поведение едва ли се различава отъ онова на онзи войникъ, който, вмѣсто да брани държавата и да отбива настѣпващия неприятелъ, не се стѣснява да бездействува и да сложи оржжието си.

И тъй усиляне и рационализиране на обществената дисциплина е първата и най-належаща задача на благороднитѣ усилия на всички истински народни водачи, тъй като обществената дисциплина е онази атмосфера, единствено само въ която единъ народъ може да се благоустрои, да благоденствува и да създава трайна култура.

Проф. Д-ръ Никола Г. Жабински.

Какво не виждатъ въ болшевишка Русия интуриститѣ.

По поводъ сказката на проф. Бѣлиновъ.

Д-ръ Бѣлиновъ, професоръ по медицина въ нашия Университетъ, ходи наскоро въ царството на болшевишка и, следъ като се завърна отъ тамъ, намѣри за умѣстно да предаде своитѣ впечатления въ една „безпретенциозна“ сказка на божемъ затворенъ кръгъ отъ нашето общество. Господа журналиститѣ, обаче, и то тъкмо рапортъоритѣ на най-разпространената у насъ утрenna преса, разнесоха шумно сказката на проф. Бѣлиновъ до последната наша колиба. Отъ тѣхнитѣ отчети се разбра, че въ „неутрално-обективната“ сказка на господинъ Професора, въ сжщностъ, е прокарана една ярка тенденция на възхищение или, най-малко, на респектъ къмъ болшевишкитѣ експерименти съ великомъженика руски народъ. Азъ бихъ взелъ перото, за да неутрализирамъ впечатлението отъ една сказка върху болшевишка Русия дори и тогава, когато въ нея — сказката — наистина не личи никаква тенденция, но, все пакъ, тя показва пасивно отношение къмъ болшевишка. Защото смѣтамъ, че всѣки мислещъ и издигнатъ духомъ човѣкъ е длъженъ да реагира винаги и то силно отрицателно срещу тази страшна напасть за човѣчеството, а не да се оставя да го залъгватъ, да го водятъ за носа специалнитѣ водачи на иностраннытѣ туристи или — по болшевишки казано — на интуриститѣ, посещаващи днешна Русия.

Да оставимъ на страна много важния фактъ, че болшевишката служба за интуристи има специалната задача да имъ показва само това, което е изгодно на режима. Да приемемъ сжщо, че следъ едно многогодишно разрушение, болшевицитѣ сж построили чрезъ труда и срѣдствата на единъ 150—160 милионенъ народъ и най-богата страна въ свѣта нѣщичко. Най-после, да не се занимаваме съ любопитството на всевъзможни интелектуели, които искатъ „съ очитѣ“ да видятъ „новото“ въ Русия или пъкъ съ свѣщъ търсятъ да откриятъ „ценното“ въ единъ строй, който погрои най-големия народъ на бѣлата раса за цѣлъ вѣкъ, може би.

За насъ трѣбва да бжде важно: могатъ ли господа интуриститѣ, посещаващи болшевишка Русия, да гледатъ не само съ физическитѣ си очи, но и съ духовнитѣ? Могатъ ли тѣ да се взратъ въ моралния и културенъ строежъ на „новото общество“, да го преценятъ, да го съпоставятъ съ сстаналитѣ общества въ свѣта? И когато не могатъ да направятъ това — какъвто е случаятъ съ проф. Бѣлиновъ — тогава да не се заематъ по косвенъ начинъ да пропагандиратъ

болшевиизма въ и безъ това доволно просмукани съ болшевишка зараза народи, какъвто, за жалостъ, е българскиятъ. На менъ ми се удадоха нѣколко случаи да видя какво влияние оказа сказката на проф. Бѣлиновъ. Тя разколеба още повече оиѣзи, които се колебаеха и утвърди още по-здраво вѣрата у слѣпо вѣрующи и безъ това наши комунисти. Високото звание на г. Бѣлинова и политическата му неутралностъ придадоха най-голъма тежестъ на сказката му. И сега сж нужни усилията на десетки хора, за да неутрализиратъ пакостното ѳ влияние. И дали ще успѣятъ да го направятъ успѣшно, е единъ голѣмъ въпросъ. Защото г. Бѣлиновъ говори чрезъ сто и двадесетъ хилядни тиражъ на информационната преса предъ аудитория, какъвто неговитѣ критици никога нѣма да успѣятъ да използватъ.

Но нека дойдемъ сега на темата си: какво не виждатъ интуриститѣ (отъ типа на проф. Бѣлиновъ) въ болшевишка Русия? Това личи отъ отговоритѣ на следнитѣ въпроси:

Кой построи най-крупното ваше предприятие — Днепрострой? Отговорътъ ще гласи: инженеръ Мюлеръ (германецъ) и инженеръ Куперъ (американецъ)—и двамата първокласни буржоа. Съ какви материали биде построена Днепростройската електрическа централа?

— Съ материалитѣ на Крупа, А. Е. С., Сименса и американскитѣ електрически трѣстове, все ултракапиталистически компании.

А можехте ли вие, обновителитѣ на Русия, да постигнете съ свой умъ и свои сръдства не Днепрострой, ами десеткитѣ други много по-малки фабрични заводи?

Не, разбира се. Ние, болшевицитѣ, изтрихмехме рускитѣ инженери, разорихмехме рускитѣ фабрики и капитали до основа, така че, ако на помощъ не бѣше ни се явилъ буржоазниятъ безогледно алченъ за печалби капитализъмъ, ние и 200 години не щѣхме да можемъ да разчистимъ само развалинитѣ отъ революцията.

Защо тогава крещите толкова високо предъ свѣта съ чуждия умъ и чуждата техника, при това умъ и техника чисто буржоазни?

— Защото има глупци да се чудятъ на нашия великолепенъ икономически фокусъ.

А какво струва на руския 160-милионенъ народъ Днепрострой, Магнитогорскъ, Сталинградъ и пр.?

Приблизително 2,000,000 души избити само отъ Чеката и гражданската война при около 10—12 милиона измръли отъ гладъ, болести, нѣмотия и т. н. Независимо отъ това, трѣбва да се добавятъ още около 5,000,000 емигранти вънъ отъ Русия, сега мрящитѣ отъ гладъ въ Украйна, и измрълитѣ стотици хиляди въ концентрационнитѣ лагери. За да стане смѣтката изчерпателна, обаче, трѣбва да се прибавятъ: ужаситѣ на гражданската война, стопанския хаосъ, страшната жилищна криза, карточната система, стадното сжществуване на всички народи, населяващи огромната територия на С.С.С.Р.

Но въ такъвъ случай—ще се очудя азъ — тѣзи народи сж получили Днепрострой, Магнитогорскъ, Бѣломорския каналъ и пр. на извънредно ефтина цена. Никой другъ народъ не е получавалъ такива хубави социалистически играчки, правени отъ чужденци на толкова ефтини цени. Навѣрно, рускиятъ народъ е премного доволенъ отъ тѣхъ? Напротивъ, той се указва черенъ неблагодарникъ, защото прави до сега десетина голѣми възстания. Ала нашата Чека и Г. П. У. не пипа както бившата царска власть мекушаво, а изтреба съ картечници цѣли заводи, цѣли села, цѣли

области, защото ние винаги сме били за „масовитѣ акции“, за раздвижането на широкитѣ народни маси.

Какво направи—минавамъ върху други въпроси—болшевишкитѣ обновителенъ строй, за да продѣлжи великото дѣло на Царъ Освободителя и Столыпина — освобождението на селянитѣ отъ крепостничество и снабдяването имъ съ земя?

— Ревизира това дѣло коренно: селянитѣ бидоха освобождени отъ всѣкаква земя и сжщевременно закрепостени къмъ земята посръдствомъ колхозитѣ и совхозитѣ по-здраво, отъ колкото презъ времето на Екатерина II. Но никой не е виновенъ на тѣзи дураци, че не могатъ да разбератъ направеното имъ добро и предпочитатъ да ядатъ човѣшко месо, вмѣсто да даватъ производството, за да може нашиятъ славеи Торгсинъ да прави съ него дѣмпинги, т. е. да храни чуждитѣ народи съ най-ефтини продукти.

Отлични реформи, отлична стопанска система. А какъ стои въпросътъ съ така нареченитѣ културни и духовни ценности, напримѣръ, съ свободата на словото, на печата, на сдружаванията, на изкуството, на наукитѣ, съ принципа за народовластие и отговорността на управницитѣ предъ народа, съ правото на стачки и пр.?

— Много сте наивно любопитенъ, другарю интуристъ, но ще ви отговоря: когато болшевиизмътъ дойде и освободи руския народъ напълно отъ всички „тежести“ на бившигѣ режими, тогава станаха съвършено излишни каквито и да е свободи за него. Да бждешъ въ опозиция и да си на власть не е едно и сжщо нѣщо. Съгласно моралнитѣ принципи на хотентотитѣ и езузитѣ, прилагани по внушение на нашия великъ вождъ Ленинъ („морално е всичко, което е въ наша полза“). „Диктатурата на пролетарията не е нищо друго, освенъ власть, основана върху силата и съ нищо неограничена — отъ никакъвъ законъ, никакъвъ моралъ, никакво право“, за насъ е важна целта, а не сръдствата. Нищо отъ това, че човѣчеството се е борило съ хилядилѣтия, докато възтържествуватъ принципитѣ на свободата и морала въ всички духовни и обществени области. Ние върнахмехме руския народъ съ единъ само ударъ въ изходната точка на съвременната западна култура и нека сега се побори той даже за най-елементарнитѣ права на човѣка и гражданина, за да разбере цѣлото останало човѣчество, какво ще значи социална болшевишка революция за него, какво ще му вземе, и какво тя би му дала евентуално въ замѣна. Въ този именно смисълъ трѣбва да се разбиратъ думитѣ на уважаемия буржоа проф. Бѣлиновъ, когото разхождахмехме тукъ предъ васъ и който не задаваше такива безсмислени въпроси като вашитѣ, а гледаше да види съ очитѣ си „всичко най-подробно и обективно, че: „Днесъ рускиятъ народъ страда, но работи за човѣчеството“. На насъ, собствено, такива интуристи ни сж нужни: да не прилагатъ общочовѣшки критериумъ за доброто и злото, да не се интересуватъ отъ свободитѣ и народнитѣ правдини, да не търсятъ духовнитѣ и морални ценности преди да сж разгледали различнитѣ постройки. Прочее, можете да зададете още два въпроса най-много, но ако и тѣ сж отъ рода на прежнитѣ, ще ви пратимъ да задоволите интереса си при другаря Троцки на островъ Принкину или при другаря Раковски на онзи свѣтъ.

Иползувахъ тази разговорна форма, за да покажа, какво не виждатъ и какво преди всичко трѣбва да видятъ господа буржоазнитѣ интуристи въ болше-

вишка Русия. Бихъ желалъ да прочете тази статия г. проф. Бѣлиновъ и да направи възраженията си, ако намѣри възможностъ за такива, разбира се.

Любенъ Казанджиевъ.

Всички да бдятъ.

На последъкъ въ България бидоха отбелѣзани нѣкои факти, които идатъ да потвърдятъ, че и срещу нашата света Църква се вършатъ систематически атентати. На нашитѣ управници става вече ясно злото, което се е надвесило надъ България и заплашва да разруши и останалото ценно нѣщо, което крепи и уповава нашето племе — неговитѣ религиозни светини и главно *вѣрата*.

Не бива да се забравя, че тѣзи атентати срещу нашата църква сж дѣло на отдѣлни хора, орджия на една международна организация, чиято централа се намира въ Москва. Решението на тази международна централа е да се срази на всѣка цена религията въ всички нации и раси. На 15 май 1932 год. Сталинъ, Дехтеревски, Ярославски, Коганъ и Лобачевски издадоха декретъ отъ 118 чл. за втория периодъ на руската петилетка¹⁾. Предписва се на всѣка цена да се ликвидира съ религията. Съ други думи борбата съ религията по цѣлия свѣтъ трѣбва да бжде успѣшно завършена презъ 1937 год.

Споредъ този планъ въ всѣка държава трѣбва да се поведе „антирелигиозната кампания“ главно всрѣдъ *младешта* и особено всрѣдъ *най-младитѣ*, отъ 6—14 г. възраст.

Въ Москва е създаденъ специаленъ факултетъ за безбожничество. Въ него следватъ младежи отъ всички раси и нации. Курсътъ на учението трае 3 години. Днесъ вече отъ този факултетъ сж излѣзли много агитатори; тѣ сж се прѣснали по роднитѣ си мѣста и работятъ за „дѣлото“. Споредъ инструкциитѣ тѣ навлизатъ първо въ училищата и се борятъ на всѣка цена да бждатъ премахнати религиознитѣ предмети или най-малкото тѣ да не бждатъ задължителни. Най голѣмъ успѣхъ до сега безбожническото движение е зарегистрирало въ Испания и Мексико. Въ 1931 год. тридесетъ и една държави, групирани въ 21 секции, бѣха отбелѣзани като членове на международния атеизъмъ. Сп. „Безбожникъ“ отъ 31 септември 1933 год. особено възхваляваше успѣхитѣ на секциитѣ въ Япония, Австралия, Индия, Перу и Куба. На 1 януарий 1933 год. извънъ Съв. Русия се наброяваха 67 национални секции, броящи 89,549 членове. Тридесетъ и петъ секции бѣха напълно нелегални. На 1 януарий 1933 год. въ Русия е имало организирани 182,586 безбожници. На конгреса на Червената международна помощъ, станалъ на 10 ноември 1933 год., е било съобщено, че безбожническото движение се е разрастнало дори и въ страни като Съедин. Щати, но работи подъ други *фирми*.

Време е да се обезвредятъ безбожническитѣ агитатори. Трѣбва да се заработи за възстановяване вѣрата на нашия народъ. Трѣбва да се посочи, че нашата Църква е била единствениятъ народенъ спасителъ въ дни на най-страшни бедствия и нещастия.

Нашата Църква е едно цѣло съ българския народъ и борбата срещу нея означава борба противъ народа.

Д. А. Бакърджиевъ.

Не съ кръвъ.

Не! Благополучие и щастие, както за отдѣлнитѣ народи, така и за отдѣлния човѣкъ, не се достига съ проливане на кръвъ. Пролѣтата кръвъ свидетелствува за погубено щастие и разбити надежди. Всѣки човѣкъ изтрѣпва предъ пролѣта кръвъ. Съвестта се бунтува, волята отпуща ржце въ безсилие. Но, въпрѣки това, една таинствена сила като че ли кара хората да газятъ въ кръвта на ближнитѣ си и съ протегнати ржци къмъ неизвестното бждеще да вървятъ обезумѣли, въ захласъ да търсятъ чрезъ кръвъ радостъ и свѣтли а. Напоследъкъ, когато поробенитѣ и победени народи настояватъ за ревизия на договоритѣ за миръ, за да се даде просторъ за сносенъ животъ на милиони хора, то *европейската дипломация* недвусмислено заяви, че границитѣ на държавитѣ сж начертани съ кръвъ, и че всѣка леда земя се взема пакъ съ кръвъ. Паритѣ отъ пролѣтата кръвъ на хиляди и хиляди човѣшки живота се издигатъ като стени около отдѣлнитѣ народи. Мжката отъ всѣка пролѣта капка кръвъ стана мжка за всички човѣци по земята. Ние я чувствуваме. Тя се чувствува и въ отношенията на отдѣлнитѣ народи, и въ взаимнитѣ отношения между хора и съсловия въ отдѣлнитѣ държави.

Не само въ международнитѣ отношения още е въ сила преобладаващото настроение и стремежъ благополучие да се постига само съ кръвъ и да се пази само съ цената на кръвта. И въ общественитѣ борби у отдѣлнитѣ народи, групи хора смѣтатъ, че права за хлѣбъ и свѣтлина, за свобода на словото и съвестта, може да се припечелятъ по пѣтя на *кръвта и революцията*, а не по пѣтя на мирното сътрудничество на воля и разумъ.

Революция или мирно сътрудничество? Това не сж празни думи. Това е една реалностъ за нашия общественъ животъ. Не е скрито за никого, че у насъ въ България имаме ясно революционно настроение. Това настроение се възприема и поддържа отъ частъ отъ работнитѣ маси. Може би ще се измамимъ, ако кажемъ, че това настроение се поддържа благосклонно и отъ голѣма частъ отъ граждани, които не си даватъ ясна представа за кървавия пѣтъ на революцията. Революционното настроение на работнитѣ маси, може да се обясни съ факта, че тѣ се чувствуватъ онеправдани и експлоатирани. Тѣ съ надежда се залавятъ за доктрината на комунизма и смѣтатъ, че този строй трѣбва да се преобрази само съ насилие и кръвъ. И че сж готови да проливатъ кръвъ, се вижда отъ обстоятелството, че полицията често попада на складове, както се съобщава въ пресата, отъ пушки, патрони, ножове и пр. Тѣ не се страхуватъ, че ще бждатъ убити. Озлоблението съ страшна сила бушува въ гърдитѣ имъ. Наистина, човѣшко е да се изпада въ това настроение. Казваме човѣшко е, защото и въ Евангелието се казва, че апостолъ Петъръ извадилъ ножъ да защити Исуса Христа, когато стражата, въоръжена съ колове, дошла да го хване.

Макаръ че св. ап. Петъръ е знаелъ и добре е разбиралъ словото на Учителя за милостъ и любовъ, все пакъ дошелъ за единъ моментъ до схващането, че трѣбва да се пролѣе кръвъ и . . . замахналъ съ ножа си. Той не се уплашилъ отъ множеството, което било ги заобиколило. Исусъ Христосъ не одобрилъ постѣпката на ап. Петра и му казалъ:

— *Тури ножа въ ножницата, защото всички,*

¹⁾ Вижъ списание „Безбожникъ“, Москва, № 50, 31 октомври 1932 г.

които се залавятъ за ножъ, отъ ножъ ще погинатъ.

Не ножъ и кръвъ носятъ щастие на народи и общества. Напротивъ, който вади ножъ, отъ ножъ ще погине. Тази истина важи и за отдѣлнитъ народи, и за отдѣлнитъ люде. Пжтътъ на благополучие и щастие въ обществото минава по пжтя на мира. Тѣзи, които насаждатъ неправди и си служатъ съ насилие, които не чувствуватъ страданията на малкитъ Христови братя, тѣ забиватъ *ножъ* до гърлото на живи хора. И не е чудно тогава, че има жажда за мѣсть у нѣкои люде. Презъ френската революция се пролѣ много кръвъ. Кръвъ продължава да се лѣе и въ Сѣветска Русия. Но сжщо така и онеправданитѣ, ако се залавятъ за ножъ и чрезъ кръвъ желаятъ да си осигурятъ щастие и благоденствие, то насреща си ще срещнатъ пакъ ножъ: всички, които се залавятъ за ножъ, отъ ножъ ще погинатъ. Пжтътъ на насилието и кръвта не носи добрини. Дантонъ, другарьтъ на Робеспьера, въ името на революцията пролѣ на гилотината много човѣшка кръвъ. Но кръвта на тия жертви съ проклятие дирѣше отмъщение за погубени радости.

Революцията яде своитѣ деца! Тази истина ще остане като знамение за всички вѣкове, и всѣки който трѣгне и иска да мине презъ труповѣтъ на ближнитѣ си въ устремъ за щастие, неминуемо ще бжде изеденъ отъ призрака на пролѣтата кръвъ.

Затова и Дантонъ, когато падналъ въ немилость и билъ поведенъ къмъ гилотината, извикалъ:

„Ако на оня свѣтъ има революция, азъ нѣма да взема участие въ нея“.

Нѣма нищо по-страшно отъ гражданската война. И затова св. Църква ни учи да се молимъ Богъ да ни запазва отъ междусобни борби.“

Дългъ се налага на будната интелигенция съ своя разумъ и воля да напжтствува общественитѣ борби къмъ примирение и съ мирни срѣдства да се постига благоденствие на народа. Трѣбва да бждатъ закриляни слабитѣ, та въ гърдитѣ имъ да не се набира ожесточение и жажда за отмъщение. Чрезъ слово и перо може да се постигне повече, отъ колкото съ насилие и неразумностъ. Неправдитѣ, алчността, влюбеността въ себе си и т. н. трѣбва да се бичуватъ непрестанно, за да не ни издебнатъ изненади. Човѣкъ живѣе въ обществото, прекарва детинство, юношество и зрѣла възраст въ него. Радва се на богатата отъ живота и се стреми къмъ културенъ и идеаленъ животъ. Но ако въ това общество цвѣтятъ неправдитѣ на неразумни люде и вълнитѣ на яростъ и озлобление, подобно на развълнувано море, започватъ да заплашватъ всѣкиго и не може да се осигури въ него правиленъ животъ и „мирни времена“, не е ли дългъ на всѣки гражданинъ, билъ той общественикъ, търговецъ, земледѣлецъ, работникъ, или занаятчия, да употреби усилия, за да премахне неправдитѣ и смекчи жаждата за мѣсть? Предъ всѣки трѣбва всѣкиминутно да стои въпросътъ: *съ кръвъ ли или не съ кръвъ* се постига благополучие и щастие въ тия тежки за всички ни времена? Отъ отговора на този въпросъ ще зависи насоката, която ще взематъ настроенията и действията му.

Варна.

Свещ. Йорд. Светославовъ.

По-добри дни ще дойдатъ не чрезъ насилие, а чрезъ любовъ. Духовната красота ще спаси свѣта.

Достоевски.

Лиризмътъ на псалмитѣ.

(Скица).

Далече, далече, на югоизтокъ, тамъ, кждето днитѣ следъ тиха пролѣтъ сж много горещи, а ношитѣ прохладни, гдето цвѣтятъ нарове и анемонии издаватъ свѣитѣ благоухания, има една страна, чудно хубава и вѣчно тжжна. Нейното име е Палестина. Презъ нея протича като бавно пълзяща гигантска змия рѣката Йорданъ, която и до днесъ крие въ своитѣ топли и бързи води спомена за едно минало, пълно съ божествена необятностъ и красота, ослечено съ вдъхновена вѣра и величие, скрило въ себе си сълзитѣ, воплигѣ и страданията на народъ, създаденъ за вѣковно творчество и висшъ духовенъ прогресъ. Въ тая страна се намиратъ разкошнитѣ Израилска и Саронска долини, прошарени отъ сѣнкитѣ на бадеми и нарове, сокичени и облѣни отъ аромата на безбройни и пѣстроцвѣтни лилии. По широкитѣ оазиси край Йорданъ, ту мечтателно тихи, ту ярко бурливи, летятъ и пѣятъ сладкопойни птици. Въ ранна пролѣтна утринъ, когато мекъ и приятенъ крайморски вѣтрецъ повѣе, скриль въ своя вѣчно-трѣпнещъ скутъ първитѣ лжчи на слънцето, тия птички съ свѣята пѣсень поздравляватъ снѣжнитѣ планински върхове на Ливанъ и Ермонъ. Мощно се виятъ тѣ по нѣкога надъ гордитѣ ливански кедри, кацатъ по стройнитѣ финикови палми и се губятъ, едва забележими, въ далечината.

Но когато се свърши свѣтлиятъ празникъ на пролѣтъта и слънцето започне своя новъ възходъ съ нови, много по-жарки и палящи крила, изгарятъ, умиращи, цвѣтята и птичкитѣ, заморени, преставатъ да пѣятъ своята сладкогласна пѣсень. Земята става страшна пустиня. По небето не се вижда никакво облаче. Дълги дни и ноци, тежка жажда следъ черенъ трудъ измжчва живота. Когато страшната мжка е вече тогава да раздере грѣдъта на палестинския жителъ, бурливи пустинни вѣтрове свиватъ клонитѣ по настрѣхналитѣ и пожелтъли дървета и съ страшненъ трѣсъкъ отиснатъ стонове и въздишки къмъ разярнитѣ морски вълни, които скриватъ въ своитѣ пѣнести обятия последната жестока дума на безжалостната природа.

И всрѣдъ тая земя, тѣй радостна и мила, отъ една страна, и тѣй злобна и зловеща, отъ друга, нѣкога, въ дни на радостъ и скръбъ, се пѣла вдъхновена пѣсень. Радостта и скръбта били слѣни въ нея за общъ потокъ на божествена мелодия. Тя се явявала по нѣкога радостна, тиха, кристална и света въ ония дни, когато кигната палестинска пролѣтъ се раждала, цвѣтѣла и замирала, по нѣкога тжжна, величествена и бурна, — когато следъ топъл лѣтенъ день се носѣлъ трѣсъкътъ на огненосни бури. Тая пѣсень се е родила като отзвукъ на дълбока вѣра, че има моменти въ живота, когато виното и паритѣ не могатъ да развеселятъ душата, когато окованитѣ въ желѣзни вериги правда и любовъ трѣбва да възкрѣснатъ само при нейнитѣ топли звуци.

„Бѣхъ най-малкъ между братята си, говори Давидъ. Пасѣхъ бащинитѣ си овци. Ржцетѣ ми направиха органъ, прѣститѣ ми нагласяваха псалтирь. И кой би възвестилъ на моя Господъ? Самъ Господъ, Самъ той ме чу. Той прати Своя вестителъ, взе ме отъ бащинитѣ ми овци и ме помаза съ елея на Своето помазане“ (Пс. 150, 1—4). Богъ нарушилъ тишината на чистата пастирска идилія и украсилъ лика на Давида съ корона, далъ му скиптьръ, за да може отъ височината на свая тронъ да възнася хвалебна пѣсень за живия Богъ и всички да подканя задружно да пѣятъ!

„Възпѣйте и славете Господа съ гусли,
Пѣйте му с' деветострунния псалтирь!
Пѣйте нова пѣсень“.

(Пс. 32, 2—3).

Зовътъ постепенно, постепенно утихва, за да се пренесе къмъ творческия животъ, кждето звучи арфа отъ слънчеви лъчи, по струнитъ на която Божиятъ Духъ създава мелодиитъ на вѣковетъ Псалмопѣвецътъ си спомня за раннитъ дни на своята младостъ, когато безсмъртното начало на свѣта разпрѣсквало сѣня отъ неговитъ морни клепачи, за да събира стадото съ медногласъ органъ, и когато то раждало въ трепета на неговата младежка душа мисълта за предвѣчността. — тази сжщата мисълъ, която и сега му напомняла за стария дългъ и той се провиква:

„Боже, нова пѣсенъ ще ти пѣя!“

(Пс. 143,9).

И псалмопѣвецътъ зопочва да пѣе за Този, Който поставя началото на днитъ, вѣковетъ и безкрайното време, а живѣе вънъ отъ това време. Въ неговата пѣсенъ вие не ще намѣрите вдѣхновеното съчетание на две души отъ двата пола въ една безименна мечта. Не! Пѣвецътъ се възвишава надъ сферитъ на тая любовъ, за да се вдѣхнови отъ други начала. Богъ, всемиръ, природа, и човѣкъ — това сж импулситъ, които движатъ струнитъ на неговата пѣсенъ. Богъ! Това е върховниятъ, вѣчниятъ животъ, духътъ на най-възвишената любовъ, красота и мъдростъ, който живѣе както вънъ, така и вътре въ вселената, природата и човѣка.

„Възлеза на небето — Ти Си тамъ;
Слеза въ Преизподнята — и тамъ си Ти!
Взема ли крилетъ на зората
И на край-море се азъ преселя,
И тамъ ржката Ти ще да ме води
И Твоята дѣснаща ще ме удържи. . .“

(Пс. 138).

За поета цѣлата вселена е свѣтла като день. Летятъ милиони слънца по кржговъртежа на своитъ гигантски пжтища, разпрѣскватъ тѣмата на всемирния животъ, защото вѣчното прозрение на безсмъртното Око бди надъ тѣхъ (ср. пс. 103). Дълбока бездна е пжтя на Божия промисълъ. Въ нея се намиратъ неотгатнати кошмарнитъ образи на безсѣнната нощъ, а надъ тѣхъ блестятъ разноцвѣтнитъ лъчи на житейския спектъръ върху фона на неузнаваема тайна. Псалмопѣвецътъ ги вижда. Надъ всички тѣхъ той съзира издигнатъ фаръ, който успокоява изплашения морякъ и му сочи близкия брѣгъ, кждето стои Тоя, Който никога не заспива.

Въ извора, потока, рѣката и морето, въ дъждовнитъ капки и свѣтлата утринна роса поетътъ намира вълшебна чистота, въ зеницата на която се забелязва прѣста на Божеството. Въ бурнитъ облаци, въ земнитъ трусове, свѣт-навица и гърмотевица той чува гласа на Тоя, Който безъ длето и чукъ непрестанно дълбае нержкотворенната украса по свѣтозарния мраморъ въ храма на човѣшката душа. Псалмопѣвецътъ повдига своя погледъ нагоре къмъ черното небе, кждето мрачни облаци надвесватъ своя плащъ надъ морната земя. Опитъ отъ велелепието на бури и гръмъ, той подига ржце за нова хвала:

„Видѣхъ те, Боже, водитъ
видѣха Те в' страшна уплаха,
и безднитъ въ страхъ затрепериха,
облаци черни, издаваха гръмъ . . .
Твоитъ пжтища въ бурни морета,
в' голѣми води.
о, Твоитъ следи сж незнайни . . .“

(Пс. 76, 17—30).

Но всрѣдъ тѣзи виелици, страхове, псалмопѣвецътъ чувствува пламенна надежда. Въ злобни бури пространниятъ океанъ се вълнува, корабътъ се носи отъ вълни на вълни по тъмнитъ свирепи талази като малка книжна ладийка, съ която децата си играятъ. Тогава надеждата се

запазва само въ невидимия Кормчия, по Чиято воля се движатъ пружинитъ на бури и трѣсъкъ. Благостта на Бога е жадувания чаръ, който носи насладата на живота. Ако Вѣчниятъ би билъ само всемогщъ, поетътъ не би могълъ да го разбере: окото му не би могло да съзре блѣска на Божието великолепие ако, безграничната милостъ на Предвѣчния не би била близко до него. Но той чувствува любовта, благостта на Бога, приготвя своето малко свирало и пѣе:

„Колко драгоценна е, о Боже, милостта Ти . . .“

(пс. 35,8)

„Отправиль взоръ къмъ небесата,
дѣлото на Твоитъ ржце,
месечината, звездитъ,
които Си поставиль,
казвамъ си:
що е човѣкъ, за да го помнишъ
и синъ човѣшки, та го посещаващъ?
малко Си го понизиль отъ ангелитъ,
но съ Слава и съ честь Си го вѣнчалъ.
Господи!
колко е велико Твоето име
вредъ по цѣлата земя!“

(Пс. 8)

Т. Розалиевъ.

Българската книга и Рилскиятъ манастиръ.

Когато става въпросъ за българската книга, не можемъ да не си спомнимъ за грамадната роля, която е играла Рилската св. обитель, като хранилище и скривалище на много ценни трудове.

Св. Иванъ е виждалъ гибелта, къмъ която отива България поради голѣмата нравствена развала на народа, особено въ висшитъ кржгове. Той основалъ Рилската св. обитель и препорчалъ на своето братство, смирение, просвѣта, молитва, трудъ и служба на народа. Манастирътъ е станалъ огнище за просвѣта; той е събралъ много сжществувачи тогава книжовни трудове.

Гърцитъ следъ поробването на България съ най-голѣмъ вандализъмъ сж започнали да унищожаватъ българската писменосгъ. Въ св. Рилска обитель братството е укрило и упазило въ дълбоки подземия и тайни скривалища ценни български творби.

Богатата библиотека на манастира, въ която има множество отлично запазени стари книги отъ срѣднитъ вѣкове, ясно ни говори, че братята монаси сж съзнавали грамадното значение на писменитъ паметници и сж знаели какъ да ги съхранятъ отъ поругание и унищожение. И тъкмо отъ тѣзи книги подире се закърмиха Отецъ Паисий и плеадата народни будители.

Прочее, нека да се поклонимъ предъ великитъ духове на св. Ивана Рилски и вѣрнитъ негови последователи, които ревниво сж упазили българската книга презъ тъмната нощъ на нашето племе.

Ан. Кавдански.

„Тамъ въ дънъ горитъ Атонски високи
Убежища скрити отъ лъжовни миръ . . .
Единъ монахъ . . . непознатъ и бледенъ“
написа история на българския родъ
и създаде чрезъ тази книга история за него.

ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДЪЛЪ.

Знаеш ли?

Знаеш ли каква е радост
да вѣрвашъ въ нѣщо трайно,
нетленно, силно като младостъ;
да вѣрвашъ въ хубости незнайни,
които ще дочакашъ нѣкой день
като вѣнецъ на сънъ блаженъ!

Знаеш ли какъвъ е гласъкъ
да виждашъ образъ въ сѣки камъкъ
и зидъ въвъ прѣснатия пѣсъкъ;

въ сърдцето ти да грѣе пламъка
на любовта
къмъ сѣка земна красота!

Знаеш ли каква е сила
да си увѣренъ, че посѣеното зърно
въ недрата на земята е кълнило,
че то ще никне и ще се обърне
на нови хиляди зърна —
зародиши на нова свѣтлина!

Хр. Борина.

Мелодиитѣ на слѣпеца.

Бѣше краятъ на юний преди повече отъ три десетилѣтия. Малкиятъ крайдунавски градъ * * * потъваше въ вечерната дрезгавина. Нощта излеко простираше своята тъмна мантия надъ земята и приютяваше въ обятията си морнитѣ ѝ обитатели. Постепенно всичко бѣше обърнато отъ сива тъмнина. Рѣдкитѣ фенери изъ града слабо примигваха, загледани сѣкашъ въ небеснитѣ звезди. Далечъ на югъ се очертаваха тъмнитѣ възвишения на старо-планинскитѣ склонове, а на северъ, до самия градъ, бѣлиятъ Дунавъ припѣвно носѣше надолу своитѣ води.

Два самотни силуета се движеха край брѣга, прилепнати единъ до другъ. Тихо разговаряха, тъй тихо, че едва сами се разбираха, като че ли се бояха завистливитѣ приказни обитателки на вѣчнитѣ дълбини да не смутятъ тѣхното щастие. Това бѣха младиятъ учителъ въ мѣстната гимназия Тодоръ Димитровъ и неговата годеница Сийка Наумова, дъщеря на адвокатъ.

Следъ три дни тѣ се вѣнчаха. Затекоха спокойни щастливи дни. Минаха две години. Сийка даде животъ на мъжка рожба, очаквана съ трепетъ. Колко тръпнещи часове тѣ прекарваха въ размисълъ за бждещето на своего дете, което очакваха. Но орисницата жестока завидѣ на тѣхното щастие и имъ прати тежко испытание. Детето се роди слѣпо. На първо време мъка ги порази и живѣха въ отчаяние, но детето бѣше кръвъ отъ кръвта имъ. Тѣ свикнаха съ нещастieto на своята рожба и я обкрѣжиха съ нѣжни родителски грижи. Кръстиха го Цвѣтанъ — нѣжно цвѣте, плодъ на силна любовъ, което никога нѣма да види свѣтлината на красивия свѣтъ. А детето растѣше и ставаше все по-хубаво. Розови бузи, красиво изваяни уста и носъ украшаваха лицето му, но мъртви, безжизнени, хлѣтнаха, страшни бѣха очитѣ му. Само дълги черни ресници, подъ още по-черни вежди, образуваха тъмни петна вмѣсто очи.

Други деца нѣмаха и всичката си любовъ сърѣдоточиха къмъ Цвѣтана. Биха дали всичкото си състояние — а тѣ бѣха богати — само да прогледнѣше!

Когато детето бѣше на 6 години, то говорѣше тъй умно и мило, че всѣка негова дума късаше сърдцата на родителитѣ му. Сѣкашъ природата, лишавайки го отъ зрѣние, бѣше го надарила вмѣсто това съ други рѣдки ценни качества. Често то заставаше на балкона, топлото слънце галѣше хубавитѣ му къдри, а то занѣмѣло, отпратило никога не проблѣсналъ взоръ къмъ тихо шумящата рѣка, унасяше се съ часове, вгълбено въ своя малкъкъ тъменъ свѣтъ.

Въ единъ такъвъ день то стоеше сѣщо на балкона до майка си. Отдалечъ долиташе свирката на параходъ и глухиятъ шумъ отъ неговото движение.

— Какво е това, мамо?

— Параходъ идва, миличко!

— Ти виждашъ ли го, мамо?

— Виждамъ го, ей сега ще дойде до града и ще спре.

Детето помълча малко съ наведена глава и после изведнажъ попита.

— А защо, мамо, азъ не го виждамъ?

Майката се взрѣ въ него съ страшна мъка. Тѣ никога предъ него не бѣха заговаряли за нещастieto му и избѣгваха всичко, което можеше да го подсети за него. Едри сълзи закапаха по побледнѣлитѣ ѝ бузи. Нѣколко отъ тия сълзи политнаха надолу и паднаха върху ржчикката на малкия.

— Защо плачешъ, мамо?

Тя нищо не отговори пакъ, само го притисна силно до себе си, а то закри лицето си въ нейния skutъ. Дали разбра, защо не може да вижда, тя не узна, но Цвѣтанъ никога насетне не повтори своя мъчителенъ въпросъ.

Другъ пѣтъ то съ часове стоеше надъ майчиното си пиано, малкитѣ му прѣстчета инстинктивно се движеха по клавишитѣ и често подъ слабитѣ удари се раждаше нѣкоя тѣжна мелодия. Или заслушано нѣкога въ майчината си пѣсенъ, то се мъчеше съ слухъ да я долови напълно, сѣдаше предъ пианото и се силѣше върху клавишитѣ да предаде сжщата мелодия.

Съ мъка се раздѣлиха съ него, за да го настанятъ въ института за слѣпи. Тукъ Цвѣтанъ възрастна и премина цѣлата школа за слѣпи. Вече момъкъ, той се върна въ бащиния си домъ. Бѣха настѣпили годинитѣ следъ великата война. Строенъ, красивъ, но съ мъртви очи, той се движеше изъ улицитѣ и околноститѣ на града, които бѣше научилъ чрезъ усетѣ и навикъ. Обичаха го всички, и неговитѣ врѣстници често го вземаха подъ рѣка и го извеждаха изънѣ града, край рѣката. Но той обичаше уединението. То му позволяваше да бжде самъ съ мислитѣ си, да слуша замечтанъ тихата пѣсенъ на бистритѣ води, да лѣга на земята съ лице къмъ слънцето, което да го облива съ топли лъчи, да диша съ наслада аромата на полскитѣ цвѣта. Обичаше уединението, защото искаше никой да не вижда скритата му тѣга. А той страдаше често. Съ каква жадностъ той би гледалъ до насита всичкитѣ хубости на природата, какъ би се наслаждавалъ денемъ на слънцето, зеленината и цвѣтята, а нощемъ на луната звездитѣ и отраженията имъ въ водата!

Само една утеха имаше — любовта на родителитѣ му; само въ едно испытваше радостъ — пианото. Подъ неговитѣ здрави вече прѣсти звучеха чудни мелодии; въ своитѣ пѣсни той предаваше цѣлата си душа, предаваше жадния си копнежъ по свѣтлината. Често, когато градътъ заспиваше, той оставаше прозраца къмъ рѣката отворенъ, вслушваше се въ шелота на малкитѣ вълни, за които знаеше, че си играятъ съ образитѣ на луната и звездитѣ, сѣдаше следъ това

при пияното и надъ града едва доловимо се разнасяше чудната мелодия на тѣжна пѣсенъ. Въ нея имаше игритѣ на вълнитѣ, тѣхната лека загадъчна пѣсенъ, имаше бурята на свирепъ вѣтъръ, галенето на слънцето и всичко — всичко, което той жадуваше да види съ собствени очи. И свирѣше той дълго; подъ неговитѣ прѣсти мелодиитѣ сами се раждаха, въ тѣхъ той изливаше своята душа — душата на слѣпеца. И съ затаено дихание слушаха наоколо буднитѣ; тѣ знаеха кой свири и мжката на слѣпеца чрезъ неговата пѣсенъ се преливаше въ душитѣ имъ; тѣ я разбираха и, срѣдъ възхитата, не единъ горко окѣйваше страшната му участъ.

Славата му на пиянисть-самоукъ се разнесе навсѣкжде. Видни хора се заинтересуваха за него и той напусна съ родителитѣ си крайдунавския градъ.

Не зная къде е днесъ, но зная едно, че всѣка една отъ неговитѣ чудни мелодии, които може би съ възторгъ слушатъ мнозина, сж частица отъ душата му, частица отъ нивга неутолимата му жажда за свѣтлина, частица отъ страшната буря въ душата на слѣпеца, отъ нивга неизчезващата му мжка по непробудени очи.

Йорд. п. Илиевъ.

КУЛТУРНИ ПРОЯВИ. СВѢТЪЛЪ ЛЖЧЪ.

Така може да се нарече дѣлото на I соф. девич. гимназия съ изнасянето на приказната оперета за юношки „Мечтателниятъ принцъ“ — отъ В. Вилуанъ. Срѣдъ мъртвилото ледно на зимата, срѣдъ тъмнитѣ дѣла на отрицание и спекуланство, на груби интереси и интриганство, ето че се разнася химнътъ на принцъ Лелио. Той е тѣй нежно мечтателенъ, тѣй кристално чистъ, като нѣкаква крѣпка водна линия. Слушашъ го, а на душата ти става леко, леко; отключва се тя заблѣновецѣ на младостта, за крилатитѣ мечти на нашето „златно и священо безвъзвратно“. И казвашъ си: *това е най-хубавата християнизация, най-сигурната борба съ злото въ свѣта*. Ние не я виждаме, не я ценимъ. Срѣдъ гъмжилото на пороцитѣ ние отдавна изгубихме усетъ за хубавото. То не ни прави впечатление и минава незабѣлзано. А все пакъ свѣтътъ се крепи чрезъ него и Богъ ни търпи заради него.

Принцъ Лелио живѣе срѣдъ пѣсни и игри, срѣдъ пролѣтни ухания и разкошъ, срѣдъ нежни грижи и всеотдайна услужливостъ. Животъ-сънъ го заобикаля, но душата му е скръбна. Той смѣтно долавя, че този животъ е фалшивъ, че нѣма безметежно щастие безъ печаль, че нѣма истинска радостъ безъ усилия и трудъ, че „щастиеето е въ това, да утѣшишъ плачещитѣ“. Той копнѣе за друга страна, съ други хора. И слънчевата свѣтлина не може да стопли душата му. Той не знае какво трѣбва да се измѣни, за да бже щастливъ, но чувствува, че нищо не може го изтрѣгна отъ ноктитѣ на безименната печаль и че трѣбва да замине далечъ отъ тукъ — въ незнайната мечтана страна. И заминава. Уморенъ, въ размисълъ го виждаме после да чака предъ замъка на *мждростта*, а наоколо му играятъ елфи. Скоро и самата мждростъ застава предъ него. Тя мнозина е отблѣснала съ своитѣ „скупни“ дълбоки речи, мнозина сж останали глухи за нея, но Лелио търси правдата, чувствува, че мждростта ще му помогне да я намѣри, а въ моли да му помогне. И тя е готова. Тя вижда, че го мжчи жаждата за истината, вижда умората и страданията му за истината и го подкрепва, вдъхва му бодростъ. Доволно той е страдалъ и търсилъ. Скоро ще се вдигне завесата предъ него. Нему се открива, че има

истина, той може и трѣбаа да я намѣри. Трѣбва само да му помогнатъ и дъщеритѣ на мждростта—Вѣрата, Надеждата, и Любовта. И ето скоро се вестяватъ и тѣ — една отъ друга по-прекрасни, една отъ друга по-нежно примамни и стоплящи душата. Огначало той не ги познава, но тѣ му се откриватъ, спомнятъ му, че това сж тѣ, които сж го отблѣсвали отъ празния смѣхъ и игри, че тѣ сж го водили по пжтищата на откровението. Вѣрата е вълнувала душата му, сочила му е възможността на другъ, не тѣй смѣшно суетенъ животъ. Надеждата е разпалвала възторга му, водила го е смѣло срѣдъ страдания и печаль. Любовта му е давала сили да скжса съ предишния животъ, сочила му е щастиеето въ работа за нещастнитѣ, въ дружба и отзвукъ, въ борба съ жестоката сждба на околнитѣ. Лелио е чулъ всичко. Получилъ е и благословието на Вѣрата, Любовта, Надеждата и Мждростта. Тѣ сж му вдъхнали нови сили и новото съзнание, че има и други хора, страдащи, изморени отъ трудъ, лишения и сълзи. Съ това съзнание той се връща въ отечеството си, готовъ да разкрива лжката въ него и да му служи подъ рждководството на своитѣ свѣтли гении, които накрай отново му се вестяватъ и го ободряватъ.

Това е съдържанието. Вѣчниятъ копнежъ, жаждата на младежа сж намѣрили пълень размахъ. Музиката леко открива сърдцата, съдържанието ги води изъ приказни страни, шепне имъ за феи и слънчеви лжчи, обгаря ги съ пламъка на красотата, повежда ги по свѣлитѣ пжтеки на Вѣрата, Надеждата и Любовта при Христа. Защото, ето вѣкове прехождатъ, милиони гаснатъ на огромната свѣтовна сцена, море и суша се тресатъ, а тамъ отъ сионскитѣ възвишения неизмѣнно, примамно и властно се разнася зовътъ: *Азъ съмъ Пжтътъ, Истината и Животътъ*.

Д. Пеневъ.

СКАЗКИ И СЪБРАНИЯ.

Св. Пловдивска Митрополия бѣ поканила проф. про-тоиерей Д-ръ Ст. Цанковъ да изнесе нѣколко сказки въ Пловдивъ за деня на христ. младежъ. О. Цанковъ се отзова, дойде и държа три сказки, които, поради ценнитѣ си мисли, заслужаватъ да бждатъ отбѣлзани въ църковната преса.

И третѣ сказки бѣха изнесени въ голѣмия салонъ на Военния клубъ.

Първата се състоя на 3 т. м., сжбота, 4 1/2 ч. сл. обѣдъ, за курсиститѣ отъ Учит. институтъ и за ученицитѣ отъ горнитѣ класове на тукашнитѣ гимназии. Темата бѣ: *„Нитче, неговата популярностъ, какво е отрицалъ и какво е утвѣрждавалъ“*. Отецъ Цанковъ разви следнитѣ мисли. Преди войната популярността на Нитче била голѣма. Подъ неговото влияние се намирали мнозина отъ голѣмитѣ европейски писатели като Хауптманъ, Зудерманъ, Стринбергъ, Ибсенъ и др. Причинитѣ за това се дължали на оргиналния му худож. стилъ, на неговата символика и на това, че той станалъ изразителъ на идеитѣ и настроенията въ тогавашното образовано западно европ. общество.

Трудно е да се даде преценка за Нитче, защото въ всѣки новъ периодъ отъ живота си той отричалъ онова, което подържалъ по-рано. За да се разбере Нитче, трѣбва да се има предвидъ неговата художествена и биологично-физиологическа отправни точки. Нитче билъ преди всичко отрицателъ и преоценителъ на ценноститѣ. Той отричалъ морала, защото последниятъ изразява бунта на маситѣ срещу господаритѣ, които иматъ собственъ моралъ — своята воля. Отричалъ социалността и държавата като защитници на множеството. Ималъ много лошо мнение за

жената, която нѣмала никакви положителни качества, освенъ предназначението да ражда деца. Нитче отричалъ разума и смѣталъ, че истината е нѣщо субективно. Истинно е само полезното за човѣческото. Най-сетне той се обявилъ като голѣмъ, втори следъ Волтера и ядовитъ ругателъ на всѣка религия и особено на християнството, понеже то говори за абсолютенъ моралъ, за абсолютната стойностъ на всѣка човѣшка личностъ, за състрадание и др. — нѣща умразни на Нитче. „Ако имаше Богъ, какъ бихъ изтърпѣлъ азъ да не съмъ Богъ“ — писалъ Нитче.

Какво утвърждавалъ Нитче? Волята за господство, за подчинение на другитѣ, за властвуване, чрезъ която се идва до свѣрхчовѣка, имащъ качества: войнственостъ, нападателностъ, култура, маниери и мъдростъ. Споредъ Нитчевото разбиране на тѣзи качества, свѣрхчовѣкътъ е чисто и просто единъ модеренъ варваринъ. Най-сетне Нитче утвърждавалъ идеята за вѣчния кржговратъ, т. е., че свѣтътъ хиляди пжти ще преминава презъ едни и сжщи състояния.

Втората сказка се състоя на другия день, недѣля. 10¹/₂ ч. предъ обѣдъ, и бѣ на тема: „Стойностъ на Нитчевото учение, трагичната сѣдба на Нитче, края на живота му“. Сказчикътъ, следъ като заяви, че учението на Нитче може да се разглежда главно съ два метода — наученъ и психологическо-психиатрически, започна съ въпроса, далъ ли е Нитче нѣщо ново на човѣчеството, на който отговори отрицателно. Отрицание на морала имало и у гръцкитѣ софисти и циници, у Макиавели. Агностицизмътъ на Нитче срѣщаме у Хераклита, Монтана, Шопенхауера. Идеята за подбора на силното, на силния индивидъ виждаме у древнитѣ гръцки философи и особено у Дарвина. Учението за вѣчния кржговратъ било известно на Хераклитъ, питагорейцитѣ и стоицитѣ. Всичко въ учението на Нитче е една стара, отживѣла философия.

Учението на Нитче е тѣсно свързано съ особено-ститѣ на неговата личностъ. Той билъ гениаленъ (на 24 год. възраст станалъ професоръ) и гордъ по натура. Страдалъ отъ главоболие, стомашно разстройство и безсъница. Ималъ отъ младини идея-фиксъ, че е аристократъ по прихода, по духъ. Произхождалъ отъ полски аристократи, отличаващи се съ гордостъ и самомнение. Най-сетне, баща му билъ пастиръ, и Нитче ценѣлъ най-много свършения художникъ и свършения християнинъ.

Голѣмата война разкри некадърността и фалша на Нитчевитѣ идеи, които днесъ се прилагатъ въ Русия, Противъ силната личностъ не можемъ да бждемъ, заяви сказчикътъ, и нашето време говори за силна личностъ, но въпросътъ е, коя силна личностъ: хищникътъ ли или човѣкътъ съ общественъ духъ, Нитче или Христосъ?

Нитче самъ чувствувалъ пустота около себе си и проклятие върху себе си.

У Нитче имало душевно раздѣление. Външно ругаелъ религията, а вътрешно, въ сърцето си, не е окръбвявалъ Христа, споредъ собственото си признание. Възмущавалъ се отъ неджитѣ на християнството на западъ. Подписвалъ се „разпнатиятъ“, и виждалъ символа на идеализма въ *кръстъ обвитъ въ рози*. У Нитче имало омраза къмъ Бога отъ любовъ къмъ Него. Тукъ имаме нѣщо подобно на Якововото богоборство. Къмъ края на живота си Нитче се приближавалъ до една мистика. Подобно нѣщо имаме у Стринберга, ученикъ на Нитче, който отъ отрицателъ става християнинъ. Нитче има заслуги къмъ християнството съ това, че чрезъ своята ядовита критика предизвикалъ сепване и възраждане на християнството.

Третата сказка на о. Цанкова на тема „Свѣремъ младежъ и нейнитѣ идеали“ се съсгоя въ деня на християнската младежъ въ 6 ч. следъ обѣдъ презъ време на уредената по случая празника забава, въ която взеха

участие семинарскиятъ хоръ и ученици отъ м. гимназия и прогимназиитѣ. Тукъ о. Цанковъ хвърли погледъ върху свѣр. младежъ въ чужбина и у насъ, за да направи заключението, че се забелязватъ три групи младежи: първата е обзета отъ песимизъмъ и разочарование отъ прогреса и културата, втората се отличава съ практицизмъ и стремежъ къмъ пари, удобства, наслади, обича модата, спорта и танца, но злоупотрѣбва съ тѣхъ въ своя вреда, а третата, най-добрата, се състои отъ жадуващи за идеали: едни искатъ да държатъ на нац. идеали, а други на интернационала.

Всичко това е отражение на живота на свѣр. общество въ чужбина и у насъ, което днесъ се характеризира съ отслабване вѣрата въ Бога, загубване вѣрата въ вѣчната ценностъ на човѣшката личностъ и въ отчаянието на човѣка и отъ човѣка.

Днешниятъ човѣкъ се кланя на машината, техниката и колектива, станалъ е тѣхенъ робъ, но не бива така: техниката и машината трѣбва да служатъ на човѣка, а не да го поробватъ. Личностъ, нация и интернационалъ (не безбожнически, а християнски интернационалъ) трѣбва да се хармонизиратъ, а не да се унищожаватъ взаимно.

Конфликтътъ въ живота на обществото може да разреши само Христовиятъ идеалъ, който цени *личността* и *общността*, издига *любовта* и *жертвата* и говори за *свѣрцанието* — докосването до вѣчността.

Въ заключение сказчикътъ каза, че нашиятъ народъ, малкъ и окръженъ отъ врагове, може да намѣри спасение въ подигане качественоста на своя животъ, а това ще стане само ако издигнемъ идеала на Богочовѣка Христа.

Б. Поповъ.

— На 11. XII. въ салона на Военния клубъ, Н. В. Пр. св. Софийскиятъ Митрополитъ г. г. Стефанъ прочете краткъ, но много цененъ и поучителенъ за всички отчетъ за детскитѣ и ученическитѣ православни християнски дружества презъ 1932-1933 г. 254 детски пр. хр. два съ 22,250 членове, 13 ученически пр. хр. два съ 650 членове, 1 студентско пр. хр. два съ 80 члена сж развили похвална и трогваща дейностъ. Тѣ сж расли въ Христа и сж показвали всѣкому и всѣкжде, че сж Христови последовници. Тѣхниятъ победенъ маршъ:

„Ний сме български младежи,
Ученици на Христа,
Съ мисли, пориви, стремежи
Къмъ светата Висота,
Къмто любовта Христова
Къмъ единство въвъ Христа,
Вѣчно трайната основа
На добро и красота“

е отобразенъ напълно въ дейността имъ.

— 4. XII. въ с. Доленъ Джбникъ е отпразднуванъ, както на всѣкжде, много тържествено. Свещ. В. Петровъ е говорилъ предъ младежитѣ въ храма. Въ читалищния салонъ учащитѣ се въ основното училище и прогимназията сж имали хубава забава съ прекрасна сказка отъ прогимназиалната учителка г-жа Цвѣта Б. Иванова. Пѣлъ е великолепно прогимназиалниятъ хоръ подъ диригентството на г-ца Пенчева. Отъ ученицитѣ на гимназията въ храма присѣтствували само 5 души. Останалитѣ играели на двора при гимназията или четѣли в. „Ехо“. „Така бѣ и на деня на народнитѣ будители, пише ни о. Василий Петровъ. Половината отъ ученицитѣ тогава бѣха накичени съ червени ленти. Единъ ученикъ декламира Хр. Ботевото стихотворение „Въ механата“. При думитѣ „граби подѣлъ чорбаджия и попъ съ Божа литургия“ гимназиалниятъ учителъ г. Ст-Венковъ започна силно да аплодира. Последваха го учени.

цитъ. Г-нь Ст. Венковъ никога не се кръсти, не стъпва въ църква, не изпълнява даже дежурството си въ църква. Нека г-нь Министрътъ на просвѣтата си вземе бележка отъ това. Той ще узнае още по-потресни нѣща“.

Преживяваме тежки тъмни дни. Всичко хубаво въ душата на народа е убито, стъпкано. Нѣмаме онзи чистъ и свѣтълъ патриархаленъ битъ, онѣзи чисти нрави, които цѣли 500 страшни години запазиха народа ни отъ явна гибелъ. Безвѣрие, апатия и демагогия отровиха душата народна. Въ бъдещето не прониква ни единъ свѣтълъ лъчъ. Кжде отиваме ние? Какво ни чака? Малко сж измежду нашитѣ общественици и държавници, които си задаватъ тия тревожни въпроси.

Както винаги и днесъ Църквата първа съзнава дълга си къмъ народа и протяга любящи ръце да го извади на свѣтлия пътъ на спасението. Църквата вече има своитѣ добре подготвени интеллигентни проповѣдници, които като истински апостоли кръстосватъ родината ни и сѣятъ семето Христово. Следъ себе си тѣ оставятъ свѣтли дири. Единъ отъ тѣзи апостоли е и г-нь Борисъ Миневъ, свършилъ Богословския факултетъ въ София и сега проповѣдникъ при св. Дорстолска и Червенска митрополия. Неморно той обикаля села и градове и сѣе семето на истината, правдата и доброто въ името Христово. Обиколилъ е цѣла Разградска околия и до сега по-голяма частъ отъ Поповска. Въ Попово въ Модерния театъръ изнесе сказката: „Комунистическия моралъ“. Говори въ селата: Посабина, Борисово, Горица и пр.

Свещ. С.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Несъстоялъ се диспутъ. На 8 т. м., въ 7 ч. вечертъта, въ малкия салонъ при протестантската църква на ул. „Солунска“ бѣ опредѣлено да се състои диспутъ върху следната тема: „Идеята за Бога въ стария заветъ сжщата ли е както въ новия“, или „Библията е ли слово Божие“.

Събранието се откри подъ председателството на п-ръ В. Фурнаджиевъ. Диспутътъ, обаче, не се състоя поради невяването на двама отъ опредѣленитѣ трима диспутанти отъ страна на отричащитѣ боговдѣхновеността на св. Книги.

Публиката, у която, очевидно, интересътъ къмъ темата бѣ много голѣмъ, изказа явно недоволството си и настоя диспутътъ да се състои при участието по на единъ диспутантъ отъ всѣка страна. Обаче и сега бѣ отказано решително. Явно стана, че намалѣлата по численостъ страна се страхува да диспутира при това положение. Накрай, диспутътъ, по настояването на п-ръ В. Фурнаджиевъ, който подкрепи отказващитѣ се, бѣ отложенъ за петъкъ, 8. XII. 1933 г.

На 8. XII. се събраха около 30—40 души. Събранието председателствува п-ръ Ас. Симеоновъ. Подканва той събранието да изпѣятъ 17 пѣсень. Мълчание. Тогава 15 пѣсень! Самъ той почва. Присѣтстващитѣ мълчатъ. „Тази вечеръ се отказвате да пѣте“, казва смутенъ Ас. Симеоновъ и излага подбудитѣ за диспута. Оказва се, че двамина отъ *опозицията*: Гичо Кьосевъ и г-жа Касжрова не сж се явили. Първиятъ ималъ боленъ лѣвъ бжбрекъ, а втората се страхувала отъ хлъзгавитѣ улици. Явилъ се е само Влашо Николовъ, полуслѣпъ протестантинъ.

„Диспутътъ“ започна. Вл. Николовъ отрича боговдѣхновеността на св. Книги. Въз основа на 1 Царства XVIII: 40 твърди, че Ветхозав. Богъ на войната, не

е Новозав. Богъ. Председателствуващиятъ п-ръ Ас. Симеоновъ изважда часовника си и казва: „9 часа е. Ще отложимъ събранието“. „Не е 9 ч., а 8 ч. е“, казватъ присѣтстващитѣ. „Ще седимъ до съмване, но искаме да защитиме правата вѣра Нѣматъ куражъ да кажатъ истината. Пастирътъ мълчи, защото тази църква е модернистка, новобогословска“. Срѣдъ шумъ и протести п-ръ Ас. Симеоновъ предлага да бжде изпѣта пѣсень 333: „Сѣй семето всегда“. И ето — всички пѣятъ, въодушевени, че сж разкрити хитринитѣ на новобогословеца-пастиръ, който не посмѣ да *сѣе* семето на неистината въ това събрание. Той *сѣе*, но друго семе и не *всегда*, а когато е безопасно.

Този „диспутъ“ е очебиенъ показалець за разложението срѣдъ евангелиститѣ. Именуваъ се християни, горделиво крещатъ, че сж спасени, дръзко претендиратъ, че носятъ на българския народъ истинска Христова свѣтлина, а най-добритѣ имъ последовници, редовни членове на религиознитѣ имъ общини, отричатъ боговдѣхновеността на св. Книги. А отъ това следва: 1) че проповѣжданото отъ тѣхъ Христово учение е почерпено отъ *потайни* книги и не е познатото всѣкому, исторически и църковно запазеното Христово учение, и 2) че тѣзи господа протестанти новобогословци (модернисти) нѣматъ право да се именуваъ Христови последовници.

Пр т. Д. п. Николовъ. Въ предверието на храма. Стихове — Бургазъ 1933 г. Стр. 80. Тази стихова сборка съдържа 62 стихотворения, отронени отъ вѣрваща душа въ минути на свято и чисто прозрение. Други български стихове, които така властно да завладяватъ душата и съ такава неотразима мощъ да водятъ волята къмъ висинитѣ не зная. Прочетете ги, за да се убедите!

Сборката е издание на Правосл. хр. благотвор. братство „Възнесение Господне“ при храма „Св. Кирилъ и Методий“ въ Бургазъ. Цѣлиятъ приходъ отъ нея ще бжде употребенъ за засилване фонда „Салонъ за беседи и сказки“. Тя трѣбва да бжде внесена въ всѣки православенъ домъ за утеха, за духовна радостъ и за подмога на великата целъ, която има.

Д.

Новооткрити св. книги на манихейството, написани на папируси.¹⁾

Въ французкото списание „Etudes“ отъ 20 октомврий 1933 г. Жюль Лебретонъ, професоръ въ Католическия институтъ въ Парижъ, представлява интересни сведения и изследвания за основателя на манихейството — Мани, споредъ новооткрититѣ манихейски св. книги на папируси въ пустинята Гоби. По тѣ името Гоби сжществуватъ две пустини: една въ Монголия и друга въ източнъ Туркестанъ, известна още съ името Такопи. Названието „Гоби“ значи „много пѣсѣчлива пустиня“.

За намѣренитѣ първоизточници на манихейската ересь Жюль Лебретонъ казва следното. Случи ни се презъ 1930 година да пътуваме презъ разрушения едновремешенъ градъ — Мадине—Мади. Въ развалинитѣ на една

¹⁾ L' Ami du clergé 1933, № 48, стр. 785—791.

стара кжца се намъри дъсченъ санджкъ, пълненъ съ стари ржкописни книги на папируси. Ученията Шмидъ съ лупа прочетѣ нѣкои книги и части и разбра, че сж написани на коптски езикъ. Въ началото срещнахме заглавие: „И Кефалеон“ и на първия листъ се прочете: „Просвѣтителътъ каза на своитѣ ученици“. Подъ „просвѣтителъ“ се разбира Мани.

Книгата „Кефалия“ е писана на коптски диалектъ. Това показва, че манихейството презъ тази епоха се е разпространило въ Египетъ. Първото съчинение противъ манихейскѣ е написано въ 300 год. сл. Р. Хр. отъ платонически философъ Александъръ отъ Ликополисъ. Новооткрититѣ манихейски свещени книги се отнасятъ къмъ 350-400 година. Мани, основателътъ на манихейството, е умрѣлъ въ 276 година сл. Р. Хр. Новооткрититѣ книги ни даватъ възможностъ да се запознаемъ съ манихейството въ първия му периодъ. Сборникътъ отъ новооткрититѣ манихейски свещени книги се състои отъ деветъ книги. Първата книга подъ заглавие „Кефалия“ или „Глави на учителя“ съдържа разговори на Мани съ ученицитѣ си. Втората глава рисува връзкитѣ на манихейството съ Евангелието. Тя носи следното заглавие: „Притча за дървото“ и, започва съ думитѣ: „Ние те молимъ, Господи, открий ни да разберемъ какво означаватъ дветѣ дървета, за които говори Христосъ на своитѣ ученици: доброто дърво дава добри плодове, лошото дърво — лоши плодове. Нѣма добро дърво, което да дава лоши плодове, нито пъкъ има лошо дърво, което да дава добри плодове“. Сжщиятъ пасажъ се цитира отъ иересиархъ Маркиона въ богословието на дуалиститѣ.

Втората книга представлява сборникъ отъ писма на Мани. Св. Августинъ, като говори за писмата на Мани, казва, че тѣ започвали съ формулата: „Мани, апостолъ на И. Христа“. Тази формула се сѣща въ началото на третото писмо къмъ Сисиния — първия ученикъ на Мани, който, следъ смъртта на учителя си, застаналъ на чело на Манихейската ересъ.

Третата книга е сборникъ отъ исторически фрагменти, написани отъ разни автори.

Четвъртата и петата книги съдържатъ проповѣди и коментари на „Евангелието на живота“. Тѣзи книги сж най-важни за манихейството.

Шестата книга представлява сборникъ отъ псалми и молитви за манихейскитѣ общини. Тукъ сж помѣстени псалми въ недѣлни дни въ честь на И. Христа. Друга група отъ псалми сж посветени на Мани: молитвитѣ на Мани, псалми за празника Бема, годишнината отъ смъртта на Мани.

Седмата книга съдържа проповѣди за смъртта на Мани. Свещенитѣ книги отнасятъ смъртта му къмъ 4 фамено по египетския календаръ, или къмъ края на третата година отъ царуването на Барамъ I (275—276 година сл. Р. Хр.).

По новооткрититѣ свещени манихейски книги може да се проследатъ тѣснитѣ връзки между манихейството и богомилството. Дългъ се налага на нашитѣ професори въ Университета по църковна и гражданска история да разкриятъ тази генетическа връзка

Литература: Beausobre, Histoire critique de Manichée et du Manichéisme, 1734; Burkitt, The Religion of the Manichees, Cambridge, 1923; C. Schmidt: Neue Originalquellen des Manichäismus aus Egypten, Berlin, 1933

Черепишъ, 14. XII. 1933 год

Съобщава! † Бръг. Еп. Панаретъ.

ИЗЪ ПЕЧАТА.

Въ сп. „Нови хоризонти“ Д-ръ Иванъ Бурешъ описва Поклонението предъ гроба на свети Кирила въ храма „св. Климентъ“ въ Римъ. „Римъ, вѣчниятъ градъ. Хролата на историята, има 350 черкви. Отъ тѣхъ около 80 сж посветени на св. Богородица, 22 на св. Ивана, а останалитѣ на разни светци. Най-грамадната черква на земното кълбо — „Св. Петъръ“ — Пиетро инъ Ватикано — е въ западната частъ на града. Всички тия черкви представляватъ отъ себе си една грамадна книга съ хиляди страници, на които е написана историята на всички народи и културата на цѣлото човѣчество. . . . Храмътъ „Св. Петъръ“ е построенъ върху гроба на ап. Петъръ. Огромниятъ площадъ предъ тоя храмъ е заграденъ съ 284 гигантски колони, наредени въ 4 успоредни реда. Подъ куполата на храма „Св. Петъръ“, построенъ отъ Микель Анжело, свободно ще се помѣсти нашиятъ храмъ „св. Александъръ Невски“. Храмътъ „Св. Петъръ“ е дългъ 200 метра; той има 748 голѣми колони, 290 прозорци, 30 олтари. . . .

Храмътъ „св. Климентъ“ . . . за насъ българитѣ е най-цененъ, защото въ подземieto му е скътанъ оня блѣстящъ скъпоцененъ камъкъ, изъ който сж излизали и излизатъ лжчитѣ, що озаряватъ, ето вече 11 столѣтия, сждинитѣ на свободния и поробенъ български народъ. Въ черквата „св. Климентъ“ е гробътъ на св. Кирила, който заедно съ братъ си св. Методи даде на насъ и на славянството писмената, съ които градиме днесъ нашата култура и нашата държава и съ които пишатъ още днесъ стотици милиони славяни. . . . Подъ образа (мозаиченъ) на св. Кирила видѣхме черенъ надписъ: „Въ память на българския равноапостолъ Кирилъ — отъ Българския народъ“ на български и на латински. Казаха ни за този надписъ: „Български студенти, озарени отъ наукитѣ на Римъ и вдъхновени отъ любовъ къмъ родината си, сж отдѣлили отъ скромнитѣ си сръдства и сж поставили тая плоча“. Всичкикопѣничиме! Изъ тъмнинитѣ на черковното подземие. . . се разнесоха тихитѣ звуци на молитвата а „Отче нашъ. . .“, изпѣта отъ нашия хоръ. . . тѣ зелѣха най-скрититѣ кжчета на старославната черква. . .“

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ

Окржжно № 8896 отъ 20 декемврий. 1933 година на Св. Синодъ до Епархийскитѣ началства въ Царството: По произвеждане избори за църковни настоятели.

Ваше Високопреосвещенство,

Понеже двегодишниятъ служебенъ периодъ на сегашнитѣ църковни настоятелства, които сж избрани на 31. I. 1932 год. изтича на 31. I. 1934 год., Св. Синодъ реши изборитѣ за нови църковни настоятелства да се извършатъ на 28. I. 1934 год., недѣля на „Митаря и фарисея“.

Горното като Ви съобщаваме, приканваме Ви да направите потрѣбното, за да се произведатъ, съгласно чл. 85 отъ Екзархийския Уставъ, изборитѣ на определената дата.

Препоръчваме се и пр.

Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.

СЪДЕБНА ПРАКТИКА.

Чл. 58 отъ „Правилника“. — Въ разпоредително или съдебно заседание се разглеждатъ отводитѣ за подсждностъ. Кому сж подсждни жалбитѣ срещу определената на намѣстничествата по подсждността?

1)

2) Както намѣстничеството, така и Съветътъ сж решили въпроса за подсждността на дѣлото въ разпоредително заседание, за което странитѣ не сж били призовани, съ което е допуснато грубо нарушение на съдопроизводителнитѣ правила. Отводигъ за подсждностъ се разрешаватъ въ съдебно заседание съ призоваване на странитѣ за това заседание. Това правило на общото сж

допроизводство важи и за производството предъ духовнитѣ сѣдилища, съгласно Синодното окръжно № 53/1903 година (ср. Танчевъ, № 525, съгв. 1278) и чл. 138 отъ „Правилника“. Съгласно практиката на Св. Синодъ опредѣленията на намѣстничествата по подсѣдността се обжалватъ предъ Св. Синодъ, докогато отводътъ за подсѣдността се оглася и за подсѣдността на дѣлото на съответния епархийски духовенъ съветъ. — Опредѣление на Св. Синодъ № 66 отъ 8. VII. 1933 год.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Въ Камарата се разисква законопроектътъ за облекчение на длъжниците и заздравяване на кредита. Дебатитѣ по него сж твърде бурни.

— На 31 декемврий 1934 г. ще стане общо преброяване на населението въ България.

Германия. Правителството на Хитлеръ е изпратило нота въ Парижъ, съ която се иска Германия да има 300 хилядна армия, тежки орждия, леки танкове и военни разузнавателни аероплани. Ако се уважатъ тия искания, Германия е готова да подпише всѣкаквъ пактъ съ съседнитѣ си страни.

Ромъния. Либералното правителство на г. Дука печели парламентарнитѣ избори, произведени въ срѣда, на 20 т. м.

Франция. Сенатътъ гласува довѣрие на правителството съ 201 гласа срещу 58, като прие чл. 6 на проекта за бюджетното възстановяване, засѣгащъ намалението на чиновническитѣ заплати.

I. У насъ.

Панихида. Въ недѣля, на 17 т. м., въ Синодалния параклисъ, следъ Божествената литургия по случай годишнината отъ блажената кончина на блаженопочиналия Екзархъ Антимъ I и блаженопочиналитѣ митрополити Григорий Доростолски и Червенски и Константинъ Врачански, бѣ отслужена панихида отъ Тѣхни Високи Преосвещенства Синодалнитѣ митрополити св. Видинския г. Неофитъ, Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ, св. Неврокопския г. Макарий и св. Сливенския г. Иларионъ. Присѣтствуваха синодалнитѣ чиновници и много богомолци.

Синодалнитѣ заседания ще бждатъ преустановени на 30 т. м.

Отпуснати стипендии на студенти богослови. Св. Синодъ е решилъ да се отпуснатъ отъ началото на текущата учебна година стипендии на следнитѣ студенти отъ Богословския факултетъ:

- 1) Кръндевъ Кирилъ п. Георгиевъ.
- 2) Димитъръ п. Стоименовъ — по половинъ стипендия отъ фонда „Неврокопски митрополитъ Иларионъ“ и
- 3) Иванъ М. Тринговъ — цѣла стипендия.

Пенсионирани свещеници. Св. Синодъ е решилъ да бждатъ освободени отъ енорийска служба, съ право на пенсиониране, следнитѣ свещеници:

- 1) Свещеникъ Стойо п. Христовъ отъ с. Дрѣнъ Радомирско.
- 2) Свещеникъ Иванъ Кръстевъ отъ с. Църварица, Кюстендилско.
- 3) Свещеникъ Димитъръ Стефановъ отъ с. Калково, Самоковско.
- 4) Свещеникъ Иванъ Д. Ковачевъ отъ с. Изворъ, Брѣзнишко.
- 5) Свещеникъ Христо Д. Урумовъ отъ с. Петъ-Могилы, Ново-Загорско.

Одобрени кандидатури за свещеници. Св. Синодъ е одобрилъ кандидатуритѣ на следнитѣ кандидати за свещеници:

- 1) Петко п. Михайловъ, кандидатъ за свещеникъ въ гр. Казанлъкъ.
- 2) Христо п. Доневъ, кандидатъ за свещеникъ въ гр. Ст. Загора.
- 3) Борисъ Якимовъ Марковъ, кандидатъ за свещеникъ въ гр. Стамболово, Търновско.
- 4) Георги Ив. Бакевъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Айданово, Пещерско.
- 5) Харалампий Михайловъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Църварица, Кюстендилско.

II Въ чужбина.

Иерусалимска църква. Все още продължаватъ недоразуменията между православнитѣ араби и светогробското братство по въпроса за избора на новъ патриархъ. Избрана е комисия—по 4 представители отъ спорещитѣ страни, която да разреши този боленъ въпросъ.

Гръцката църква. Архиерейското събрание на Гръцката църква въ едно отъ последнитѣ си заседания ризгледало въпроса за отношението на духовнитѣ лица къмъ масонскитѣ организации. Решено било: 1) че масонското учение е безусловно несъвмѣстимо съ учението на Православната църква; 2) да бжде низвергнатъ всѣки свещенослужителъ, който стане членъ на масонска организация; 3) духовни лица, станали членове на масонска организация по неведение, да не бждатъ низвергвани, ако се покаятъ.

За отбелязване е, че не малко духовни лица, даже висши иерарси на Гръцката църква сж били членове на масонски ложи.

Сръбска църква. „Гласник“, бр. 44-45, стр. 705—745 помѣства изработения отъ Архиерейския съборъ на 30. V. (12. VI) 1933 г. законъ за духовното сѣдопроизводство въ Сръбската православна църква, състоящъ се отъ 316 §-фа.

Св. Синодъ на Българската Църква.

ОБЯВЛЕНИЕ № 8921. На 26 декемврий т. г., отъ 10—11 часа, въ Канцеларията на Св. Синодъ ще се водятъ преговори за отдаване на предприемачъ-печатаръ по доброволно съгласие печатането на книгитѣ „Християнската философия на живота“ и „III вселенски съборъ и първенството на римския епископъ“.

Приблизителната стойност на предприятието възлиза на около 14,000 лева.

За участие въ преговоритѣ се изисква залогъ 10% отъ предложената цена въ банково удостовѣрение.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ денъ отъ 17—18 маса въ Канцеларията на Св. Синодъ, гр. София, 21 декемврий, 1933 година.

Отъ Канцеларията.